

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیمسال اول ۹۱-۹۲
رشته تاریخ، تفسیر و اخلاق ورودی مهر ۹۱

مهر مدرسه

کد رهجو:	۹۱۳۲۱/۱۳
تاریخ:	۱۳۹۱/۱۰/۲۶
زمان:	اصول ۱
کتاب:	اصول فقه مظفر
صفحه:	جلد اول و دوم: از ابتدای کتاب تا ابتدای عام و خاص (ص ۱۸۸-۴۷)، به استثناء مساحت اوامر و نواهی (ص ۱۵۲-۱۰۵)

ردیف:		
تاریخ: ۱۰ صبح	نرد: ۱۴	ساعت: ۷۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره عدد	نمره به حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره عدد	نمره به حروف

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- از نظر مصنف وضع و موضوع له در حروف و اسماء اشاره چگونه است؟ ص ۶۳ س ۴

- الف. در هر دو وضع خاص و موضوع له عام است.
- ب. در هر دو وضع عام و موضوع له خاص است.
- ج. در هر دو وضع عام و موضوع له هم عام است.
- د. در هر دو وضع خاص و موضوع له هم خاص است.

۰/۵

۲- از نظر مصنف کدام گزینه از علامت‌های معنای حقیقی است؟ ص ۷۰ س ۱۲

- الف. الاطراد
- ب. اصالة الظهور
- ج. اصالة عدم التقدير
- د. صحة الحمل و عدم صحة السلب

۰/۵

۳- بین مشتق اصولی با مشتق نحوی چه نسبتی وجود دارد؟ ص ۹۷ س ۹

- الف. تباین
- ب. تساوی
- ج. عموم و خصوص مطلق
- د. عموم و خصوص من وجه

۰/۵

۴- اختلافی که اصولیون در مورد مفهوم دارند مربوط به کدام گزینه است؟ ص ۱۵۴ س ۸

- الف. مقابل منطوق
- ب. مقابل مصداق
- ج. مقابل حقیقت
- د. مقابل مجاز

۰/۵

۵- هنگام تعدد شرط و اتحاد جزایی که قابل تکرار است، مقتضای اصل عملی هنگام شک در تداخل اسباب و شک در تداخل مسببات به ترتیب چیست؟ ص ۱۶۸

- الف. تداخل _ تداخل
- ب. تداخل _ عدم تداخل
- ج. عدم تداخل _ تداخل
- د. عدم تداخل _ عدم تداخل

۰/۵

۶- گزینه مناسب را درباره مفهوم حصر انتخاب کنید. ص ۱۷۸

- الف. إلی استثنائیه، بر انتقای حکم مستثنی منه از مستثنی، دلالت ندارد.
- ب. دلالت إلی استثنائیه بر انتقای حکم از مستثنی، از باب منطوق است.
- ج. دلالت إلی استثنائیه بر انتقای حکم از مستثنی، از باب مفهوم مخالف است.
- د. دلالت إلی استثنائیه بر انتقای حکم از مستثنی، از باب مفهوم موافق است.

۰/۵

۹- کاربرد اصول لفظیه مانند «أصالة العموم» و «أصالة الاطلاق» چه تفاوتی با کاربرد علائم حقیقت و مجاز دارد؟ ص ۷۳ (امتحانات

نیمسال دوم ۹۰-۸۹)

۱

جواب: اصول لفظیه بعد از علم به وضع الفاظ، برای فهم مراد متکلم به کار می‌روند ولی علائم حقیقت و مجاز برای به دست آوردن موضوع له الفاظ کاربرد دارند.

۱/۵

۱۰- آیا نزاع صحیح و اعم در معاملات جاری می‌شود یا خیر؟ چرا؟ توضیح دهید. ص ۸۹ (امتحانات نیمسال اول ۹۰-۸۹)

جواب: در مسأله تفصیل وجود دارد یعنی: ۱. اگر اسامی معاملات برای اسباب وضع شده باشد یعنی برای انشاء عقد یا ایقاع وضع شده باشند (به این معنا که آیا برای انشاء عقد یا ایقاع که تمام اجزاء و شرایط را دارد وضع شده یا اعم از آن؟) در این صورت نزاع جا دارد.
۲. اگر اسامی معاملات برای مسببات وضع شده باشد (اثر حاصل از معاملات) نزاع جای ندارد زیرا این امور بسیط بوده و متصف به صحت و فساد نمی‌شوند.

۱۱- عبارت «قد يتوهم ان النزاع هنا لا يجرى في بعض المشتقات الجارية على الذات... مما كان للحرف و المهن، بل في هذه من

۱/۵

المتفق عليه أنه موضوع للاعم.» به چه توهمی اشاره دارد، پاسخ آن را ذکر نمایید. ص ۱۰۰ و ۱۰۱ (امتحانات قبل از سال ۸۹)

جواب: توهم شده که نزاع در اینکه مشتق برای خصوص متلبس بالفعل وضع شده و در ما انقضی عنه مجاز است یا در هر دو حقیقت است، در بعضی از حرفه‌ها همانند نجاری و خیاطی جاری نیست، بلکه در این موارد قطعاً مشتق حقیقت در اعم است، چرا که بر کسی متلبس به آنها نیست هم حقیقتاً صادق است مثلاً بر قائم، خیاط بودن صادق است.

تقد: این توهم ناشی از غفلت به این مطلب است که مبدأ مشتقات گاهی فعل است، گاهی ملکه است، و گاهی حرفه و این مبادی از جهت زوال و انقضاء با یکدیگر تفاوت دارند مثلاً در یکی فعلیت معتبر است و در یکی فعلیت معتبر نیست مثل حرفه، و زوال و انقضاء هر کدام به حسب خودش است لذا بحث در مشتق بحث در وضع هیئت است با قطع نظر از خصوصیات مبادی.

۱۲- مراد از مفهوم و منطوق در اصطلاح علم اصول کدام است؟ معنای نزاع در حجیت مفهوم چیست؟ ص ۱۵۴ و ۱۵۶ (امتحانات قبل

۱/۵

از سال ۸۹)

جواب: مفهوم: مدلول التزامی جملات ترکیبی (انشائی یا اخباری) می‌باشد (ص ۱۵۴) منطوق: آن است که لفظ در ذاتش بر آن دلالت می‌کند بطوری که لفظ منطوق حامل آن معنی است. (ص ۱۵۴ و ۱۵۵)

معنای نزاع در حجیت مفهوم آن است که آیا جمله دارای مفهوم است یا خیر؟ یعنی در حجیت مفهوم بر فرض حصول نزاع است زیرا اگر مفهوم داشته باشد قطعاً حجت است لذا نزاع صفروی است نه کبروی.

۱۳- کیفیت استدلال به حدیث ابی بصیر «قال: سألت ابا عبدالله (ع) عن الشاة تذبیح فلا تتحرک و يهراق منها دم كثير عبيط، فقال: لا

تأكل، إن علیاً كان يقول: «إذا ركضت الرجل او طرفت العين فكل» بر حجیت مفهوم شرط توضیح دهید؟ ص ۱۶۳ (امتحانات قبل از سال

۱/۵

۸۹)

جواب: اگر مفهوم شرط حجت نباشد استدلال امام صادق (ع) به سخنان حضرت علی (ع) ناتمام است زیرا منطوق کلام امام علی (ع) ناظر به جواز اکل مشروط به حرکت پا یا پلک چشم می‌باشد، لذا عدم جواز در صورتی قابل استنباط است که قائل به حجیت مفهوم شرط شویم.

۱۴- دلالت اقتضاء را تعریف و مثالی برای آن ذکر نمایید. ص ۱۸۴ و ۱۸۵ (امتحانات قبل از سال ۸۹)

۱

جواب: هرگاه دلالت به حسب عرف، مقصود متکلم باشد و صدق یا صحت کلام متوقف بر تقدیری باشد که عقلاً یا شرعاً یا لغة نیازمند به آن محذوف باشد آن را دلالت اقتضاء گویند مثل: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» چرا که صدق کلام متوقف است بر تقدیر گرفتن «احکام» یا «آثار شرعیه» تا کلام صحیح باشد و مثل «لا صلاة لجار المسجد» به تقدیر کلمه «کامله».

امتحانات متمرکز سطح ۳

نیم سال دوم ۹۱-۹۰
رشته تفسیر و روای بهمن ۹۰

مهر مدرسه

کد امتحان:	۱۳۳۰۲/۱۱
تاریخ:	۱۳۹۱/۳/۲۳
موضوع:	اصول ۱
کتاب:	اصول فقه مظفر
موضوع:	جلد اول و دوم: از ابتدای کتاب تا ابتدای عام و خاص به استثنای مباحث اوامر و نواهی

ردیف:		
ساعت برگزاری:	نوبت:	مدت آزمون:
۱۰ صبح	۱۲	۷۰ دقیقه
شماره نام‌نویس اول:	نوبت ورود:	نوبت خروج:
شماره نام‌نویس دوم:	نوبت ورود:	نوبت خروج:

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... نام همسر: ..... مدرسه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- مقصود از عبارت «ان دلالة الالفاظ علی معانیها الاصل فیها أن تكون ناشئة من الجعل و التخصیص» تعریف کدام یک از دلالت‌هاست؟

/۵

- الف. ایما
- ب. اشاره
- ج. تعیینی
- د. تعینی

۲- نظر مصنف (ره) در مورد «وضع حروف» کدام گزینه است؟

/۵

- الف. ان الحروف لم توضع لمعان اصلاً.
- ب. ان الحروف كالاعراب تفید کیفیتاً خاصّة.
- ج. ان الحروف وضعت لما وضعت له الاسماء.
- د. ان الحروف وضعت لمعان غیر مستقله فی انفسها.

/۵

۳- منشأ اعتبار جمیع اصول لفظیه چیست؟

/۵

- الف. اصالت ظهور
- ب. اصالت اطلاق
- ج. اصالت حقیقت
- د. اصالت عدم تقدیر

۴- دلالت جمله شرطیه بر انحصار شرط به موجب چه امری است؟

/۵

- الف. اطراد
- ب. اطلاق
- ج. صحت حمل
- د. مقدمات حکمت

۵- مقتضای اصل عملی هنگام شک در «تداخل اسباب و مسببات» به ترتیب چیست؟

/۵

- الف. تداخل - تداخل
- ب. عدم تداخل - تداخل
- ج. تداخل - عدم تداخل
- د. عدم تداخل - عدم تداخل

۶- مقصود از عبارت «و هی أن تكون الدلالة مقصودة للمتکلم بحسب العرف و يتوقف صدق الكلام أو صحته عقلاً أو لغة أو عادةً علیها» کدام دلالت است؟

- الف. دلالت تنبیه
- ب. دلالت اشاره
- ج. دلالت ایما
- د. دلالت اقتضاء

۷- دلیل محال بودن وضع خاص و موضوع له عام را شرح دهید. ص ۵۷ س ۱ - ۲ نمره

۲

جواب: غالب اصولیین از جمله مصنف قائل به استحاله وضع خاص و موضوع له عام هستند؛ زیرا خاص نمی تواند وجه و مرآت برای عام باشد.

توضیح مطلب آن است که واضع باید معنای موضوع له را بنفسه و یا به عنوان کلی تصور کند تا موضوع له، مجهول مطلق نبوده و وضع، صحیح باشد؛ حال در این قسم، معنای موضوع له نه بنفسه تصور شده و نه بوجهه. اما بنفسه تصور نشده زیرا واضع هنگام وضع، جزئی را بنفسه تصور کرده نه معنای کلی را؛ اما بوجهه هم تصور نشده به جهت این که جزئی بما هو جزئی هیچگاه نمی تواند نشانگر کلی و حکایت کننده کلی باشد. پس معنای موضوع له مجهول محض است و وقتی مجهول محض بوده و تصور نشده باشد وضع که حکم است غلط خواهد بود.

۸- دلیل جایز نبودن استعمال لفظ در بیشتر از یک معنا را بیان کنید. ص ۷۸ س ۹ - ۲ نمره

۲

جواب: استعمال یک لفظ در یک معنا در حقیقت، ایجاد نمودن معناست توسط لفظ [البته نه وجود حقیقی بلکه به وجود جعلی و تنزیلی؛ زیرا وجود لفظ وجود معناست تنزیلاً و وجود واحد نسبت به لفظ داده می شود حقیقه و بالذات ولی نسبت به معنا تنزیلاً و بالعرض] و هرگاه متکلم لفظی را برای معنایی ایجاد می کند در واقع، لفظ را فانی در معنا و مرآت آن معنا قرار می دهد. حال لفظ واحد در آن واحد فقط می تواند مرآت برای یک معنا و فانی در یک معنا بشود و محال است که در همان وقت، عنوان و مرآت و ایجاد کننده معنای دیگر باشد. پس نمیتوان یک لفظ را در دو معنا استعمال کرد.

۹- اگر موضوع له اسامی عبادات، اعم از صحیح و فاسد باشد؛ آنگاه شبهه تصویر جامع موضوع له بین مراتب عبادات را شرح داده و آن را نقد کنید. ص ۸۷ س ۱ - ۲ نمره

۲

جواب: اشکال: در وضع باید واضع موضوع له را تصور کند؛ در حالی که صلاة چه صحیحه و چه فاسده دارای مراتب کثیره و مصادیق مختلفه است؛ مثل نماز حاضر و مسافر، قائم و جالس، فاقد یک شرط یا چند شرط و مصادیق دیگر. پس معنا و مصداق صلاة، دائم در حال تغییر و تبدل است. اشکال این است که چگونه امکان دارد یک قدر جامع بین تمام مراتب را تصور کرد تا موضوع له لفظ صلاة بشود؟

دفع: قبول داریم اجزاء صلاة متبادل و جابجا می شود و مراتب و مصادیق دارد ولی هیچکدام مانع از تصور یک قدر جامع نمی شود؛ زیرا در ماهیت مرکباتی که اجزایی دارند [که برخی از آنها وجودشان برای وجود یافتن مرکب، متعین و لازم است و برخی لایبشرطند]، تصور قدر جامع ممکن است به این که تمام اجزای صلاة را تصور کرده بعد صلاة را برای عنوان کلی که در همه مراتب محفوظ است وضع کنیم؛ زیرا هر چند افراد عوض می شوند ولی عنوان کلی و قدر جامع به حال خود باقی است؛ مثل لفظ کلمه که هر چند حروف در کلمات عوض شود از کلمه بودن خارج نمی شوند. [رساندن مفهوم کافی است]

۱۰- آیا مصنف، مشتق را در خصوص «ما تلبس بالمبدأ» حقیقت می داند یا اعم از متلبس و ما انقضی عنه المبدأ؟ یک دلیل ایشان را ذکر کنید. ص ۱۰۲ س ۱۵ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: عقیده مصنف این است که مشتقات حقیقت هستند در خصوص ذاتی که متلبس باشد به مبدأ در حال اسناد و نسبت؛ ولی ذاتی که در گذشته متلبس بوده اما در حال نسبت منقضی شده اگر اسناد داده شود مجاز است (۰/۷۵ نمره)
دو دلیل اقامه کرده است: ۱. تبادر یعنی هنگامی که ما این مشتقات را به طور مطلق و مجرد از هر قرینه ای استعمال می کنیم مثلاً می گوئیم زید ضارب، تبادر به ذهن این است که زید بالفعل ضارب است نه این که در گذشته ضارب بوده است. ۲. صحت سلب و عدم صحت سلب یعنی ذاتی که در گذشته متصرف به صفتی بوده و الآن متصرف نیست صحیح است مشتق را از این ذات سلب کنیم برخلاف ذاتی که الآن متلبس است که نمی شود سلب کرد. (۰/۷۵ نمره)
[ذکر یک دلیل کافی است]

۱۱- مفهوم مخالف را در قالب مثالی تعریف کنید. ص ۱۵۷ س ۱۲ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: مفهوم مخالف عبارت است از این که حکمی که از مفهوم کلام استفاده می شود با حکمی که در منطوق کلام وجود دارد هم سنخ و هم جنس نباشند. یعنی در ایجاب و سلب متفاوت باشند (۱ نمره) مثال آن جائک زید فاکرمه منطوق آن این است که وجوب اکرم بر فرض مجیء زید است و مفهوم مخالفش عدم وجوب اکرام بر فرض عدم مجیء زید. (۰/۵ نمره)

۱۲- برای اثبات مفهوم وصف، اسدلال شده به اینکه «ان الأصل فی القیود أن تكون إحترازية». جواب مصنف به این استدلال را بنویسید. ص ۱۷۲ - ۱ نمره

۱

جواب: [مصنف به دو بیان جواب داده: یکی مفصل و یکی مختصر].
جواب مفصل این است که: معنای احترازی قیود این است که قید، دایره ی موضوع را ضیق می کند و باعث می شود که افرادی که تحت قید نیستند مشمول شخص حکم نشوند [یعنی این حکم که در این قضیه آمده شامل آن افراد نیست بلکه مربوط به افراد تحت قید است]. ما این مطلب را قبول داریم و احترازی را می پذیریم ولی این ربطی به اثبات مفهوم برای قیود ندارد؛ چون [نهایت دلالت قید این است که بگوید شخص این حکم مال این افراد خاص است؛ ولی اینکه سنخ این حکم از سایر موارد منتفی باشد را نمی رساند. به عبارت دیگر] اثبات حکم برای افرادی اقتضای نفی حکم از سایرین را نداشته و با اثبات حکم برای آنها منافاتی ندارد؛ در حالیکه مفهوم اثبات مفهوم به معنای نفی حکم از سایر افراد است.

جواب مختصر این است که: این مطلب که قیود احترازی هستند موجب نمی شود که این قید [که مال موضوع است و دایره ی آن را ضیق می کند] قید حکم شده و آن را محدود نماید [و مانع اثبات سنخ آن برای سایر افراد گردد].

[هر عبارتی که یکی از دو نحوه جواب را برساند کفایت می کند].

۱۳- دلالت اقتضاء و دلالت تنبیه را تعریف کنید. ص ۱۸۴ س ۱۰ و ص ۱۸۶ س ۶ - ۱ نمره

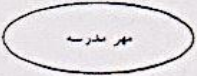
۱

جواب: دلالت اقتضاء: آن است که عرفاً مراد و مقصود متکلم باشد و صدق کلام یا صحت کلام [از نظر شرعی یا عقلی یا بر حسب عادت یا لغت] متوقف بر آن دلالت باشد. (۰/۵ نمره)

دلالت تنبیه: عبارت است از دلالتی که عرفاً مقصود و مراد متکلم است اما صحت یا صدق کلام بر آن توقف ندارد [بلکه سیاق کلام به گونه ای است که اراده ی آن لازم را قطعی و یا لاقلاً عدم اراده اش را بعید جلوه می دهد]. (۰/۵ نمره)

امتحانات متمرکز سطح ۳

شهریور ۹۱-۹۰
روشنه تقسیم و تاریخ

کتاب: ۱۳۳۰/۲/۱۳
تصحیح: ۱۳۹۱/۶/۹
موضوع: اصول ۱
کتاب: اصول فقه مظفر
مجموعه: جلد اول و دوم از ابتدای کتاب تا ابتدای عام و خاص به استثنای اواخر و تراجم

ردیف:		
مستحقان: ۱۰ صبح	نرد: ۱۳	ساعت: ۷۰ دقیقه
شماره پانام مسیح اول	نرد عدد	نرد حروف
شماره پانام مسیح دوم	نرد عدد	نرد حروف

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد طبقه: ..... درجه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- حکمی که به خاطر «جهل به حکم واقعی» ثابت می شود، چه نام دارد؟ دلیل دال بر آن چیست؟

۰/۵

- الف. ثانوی - اجتهادی
- ب. ظاهری - فقاهتی
- ج. واقعی - فقاهتی
- د. واقعی - ثانوی

۲- به نظر مصنف (ره) منشأ «أصالت حقیقت و أصالت عموم» چیست؟

۰/۵

- الف. اصالت ظهور
- ب. اصالت اشتراک
- ج. اصالت عدم نقل
- د. اصالت عدم تقدیر

۳- جمله‌ی شرطیه چگونه بر «ملازمه‌ی بین مقدم و تالی» دلالت می کند؟

۰/۵

- الف. بالإطلاق
- ب. بالعموم
- ج. بالوضع
- د. بالمقل

۴- نظر مصنف (ره) در مورد «قیود احترازی» چیست؟

۰/۵

- الف. ظهور در مفهوم دارند.
- ب. فقط قید برای حکم اند.
- ج. اعم از موصوف هستند.
- د. موضوع را ضیق می کنند.

۵- به نظر مصنف (ره) کدام گزینه در مورد «دلالت غایت بر مفهوم» صحیح است؟

۰/۵

- الف. إن الغایات جمیعها ظاهرة فی المفهوم.
- ب. إن غایات الموضوع ظاهرة فی المفهوم.
- ج. إن غایات الأحكام ظاهرة فی المفهوم.
- د. إن غایات الموضوع و المحمول مجملة.

۶- دلالت هر یک از «أعد الصلاة» بر «بطلان نماز» و حدیث «رفع عن امتی ما لا یعلمون» بر «رفع آثار شرعی در فرض عدم علم» به ترتیب چگونه دلالتی است؟

۰/۵

- الف. اشاره - تنبیه
- ب. ایما - اقتضاء
- ج. مطابقی - ایما
- د. اشاره - مطابقی

۷- اصطلاحات «حکم واقعی، حکم ظاهری، دلیل اجتهادی و دلیل فقهاتی» را تعریف کنید.

۲

۸- دلالت تصویری و تصدیقی را تعریف کرده و بنویسید آیا مصنف (ره) این تقسیم را قبول دارد؟ چرا؟

۱/۵

۹- جریان نزاع صحیح و اعم در معاملات را با ذکر دلیل بیان کنید.

۲

۱۰- دو شرط مشتق اصولی را ذکر کرده و بنویسید نسبت بین مشتق اصولی و تحوین چیست؟

۲

۱۱- مفهوم و منطوق را در اصطلاح علم اصول بیان کرده و بنویسید نزاع در حجیت مفهوم به چه معناست؟

۱/۵

۱۲- دیدگاه مصنف (ره) در مورد مفهوم وصف را با دلیل بیان کرده و بنویسید که مراد از وصف در این بحث چه وصفی است؟

۲

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

پایه سال اول ۹۱-۹۲
رشته تاریخ، تفسیر و اخلاق ورودی مهر ۹۱

مهر مدرسه

کتابخانه	۹۱۳۲۱/۱۳
شماره	۱۳۹۱/۱۰/۲۶
موضوع	اصول ۱
موضوع	اصول فقه مظفر
موضوع	جلد اول و دوم: از ابتدای کتاب تا ابتدای عام و خاص؛ به استثناء مساحت اواسر و تراجم

ردیف		
زمان آزمون: ۷۰ دقیقه	نمره: ۱۴	تاریخ: ۱۰ صبح
نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی
نام و نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی	نام و نام خانوادگی

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... که تکمیلی: ..... در رشته: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- از نظر مصنف وضع و موضوع له در حروف و اسماء اشاره چگونه است؟

- الف. در هر دو وضع خاص و موضوع له عام است.
- ب. در هر دو وضع عام و موضوع له خاص است.
- ج. در هر دو وضع عام و موضوع له هم عام است.
- د. در هر دو وضع خاص و موضوع له هم خاص است.

..... /۵

۲- از نظر مصنف کدام گزینه از علامت‌های معنای حقیقی است؟

- الف. الاطراد
- ب. اصالة الظهور
- ج. اصالة عدم التقدير
- د. صحة الحمل و عدم صحة السلب

..... /۵

۳- بین مشتق اصولی با مشتق نحوی چه نسبتی وجود دارد؟

- الف. تباین
- ب. تساوی
- ج. عموم و خصوص مطلق
- د. عموم و خصوص من وجه

..... /۵

۴- اختلافی که اصولیون در مورد مفهوم دارند مربوط به کدام گزینه است؟

- الف. مقابل منطوق
- ب. مقابل مصداق
- ج. مقابل حقیقت
- د. مقابل مجاز

..... /۵

۵- هنگام تعدد شرط و اتحاد جزایی که قابل تکرار است، مقتضای اصل عملی هنگام شک در تداخل اسباب و شک در تداخل مسببات به ترتیب چیست؟

- الف. تداخل - تداخل
- ب. تداخل - عدم تداخل
- ج. عدم تداخل - تداخل
- د. عدم تداخل - عدم تداخل

..... /۵

۶- گزینه مناسب را درباره مفهوم حصر انتخاب کنید.

- الف. إلیای استثنائیه، بر انتفای حکم مستثنی منه از مستثنی، دلالت ندارد.
- ب. دلالت إلیای استثنائیه بر انتفای حکم از مستثنی، از باب منطوق است.
- ج. دلالت إلیای استثنائیه بر انتفای حکم از مستثنی، از باب مفهوم مخالف است.
- د. دلالت إلیای استثنائیه بر انتفای حکم از مستثنی، از باب مفهوم موافق است.

..... /۵

۷- کدام یک از اقسام چهارگانه‌ی وضع، محال است؟ چرا؟

۱/۵

۸- دلیل مصَنَّف (ره) بر «عدم جواز استعمال لفظ در بیش از یک معنا» را تبیین نمایید.

۱/۵

۹- با توجه به عبارت «إِنَّ المولى إذا أمرنا بإيجاد شيء و شككنا فى حصول امثاله بالإتيان بمصدق خارجي؛ فإما أن يعلم صدق عنوان الأمور به عليه ... و إما أن يشكّ فى صدق نفس عنوان الأمور به» ثمره‌ی نزاع صحیح و اعمّ در عبادات را تبیین نمایید.

۲

۱۰- با توجه به عبارت «إِنَّ زوال الوصف فى اسم الزمان ملازمٌ لزوال الذات لأنّ الزمان متصرّم الوجود ... فلا تبقى ذات مستمرة» دلیل قائلین به عدم جریان بحث مشتقّ در «اسم زمان» را همراه با پاسخ مصَنَّف (ره) به آن بنویسید.

۲

۱۱- تعارض بین مفهوم و منطوق دو روایت «إذا خفى الأذان فقصر» و «إذا خفيت الجدران فقصر» و نظر مصَنَّف (ره) در رفع تعارض را با دلیل بنویسید.

۲

۱۲- مقتضای «قاعده» و مقتضای «اصل عملی» در مسأله تداخل مسببات را با ذکر دلیل تبیین نمایید.

۲

«سامانه پیام کوتاه ۳۰۰۰۲۱۴۴۲۱ اداره سنجش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»
«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»

امتحانات سمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیمسال اول ۹۲-۹۳
رشته تفسیر، تاریخ و اخلاق اسلامی ورودی مهر ۹۲

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۹۲۱/۲۰
تاریخ:	۱۳۹۲/۱۰/۲۲
موضوع:	اصول ۱
کتاب:	اصول فقه مظفر
مدرس:	جلد اول و دوم از ابتدای کتاب تا ابتدای عام و خاص: به استثنای اواخر و تراویح

رویفه:		
سختی:	نوبت برگزاری: ۱۰ صبح	نزد: ۱۴
نوبت سختی:	نوبت برگزاری: ۱۰ صبح	نزد: ۱۶
سختی:	نوبت برگزاری: ۷۰ دقیقه	سختی:
نوبت سختی:	نوبت برگزاری: ۸۰ دقیقه	سختی:
شماره پانام صبح اول:	نزد: عدد	نزد: حرف
شماره پانام صبح دوم:	نزد: عدد	نزد: حرف

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه: ..... شهر: ..... استان: .....

۰/۱۵

۱- نظر مصنف در مورد «وجود وضع مستقلی برای جملات» چیست؟

- الف. جملات وضع عام دارند.
- ب. وجود این وضع لغو است.
- ج. عقلاً این وضع ثابت است.
- د. اصالت حقیقت دال بر آن است.

۰/۱۵

۲- به نظر مصنف علیه السلام منشأ «اصالت حقیقت و اصالت عموم» چیست؟

- الف. اصالت ظهور
- ب. اصالت اشتراک
- ج. اصالت عدم نقل
- د. اصالت عدم تقدیر

۰/۱۵

۳- نظر مصنف علیه السلام در مورد «قیود احترازی» چیست؟

- الف. ظهور در مفهوم دارند.
- ب. فقط قید برای حکم اند.
- ج. اعم از موصوف هستند.
- د. موضوع را ضیق می کنند.

۰/۱۵

۴- به نظر مصنف «نزاع در بحث مفاهیم» از چه جهتی است؟

- الف. در اصل ظهور در مفهوم
- ب. در حجیت مفاهیم موجود
- ج. در دلالت عقلی بر مفهوم
- د. در مقدار دلالت بر مفهوم

۰/۱۵

۵- به نظر مصنف علیه السلام کدام گزینه در مورد «دلالت غایت بر مفهوم» صحیح است؟

- الف. این غایات جمیعاً ظاهره فی المفهوم.
- ب. این غایات الموضوع ظاهره فی المفهوم.
- ج. این غایات الأحکام ظاهره فی المفهوم.
- د. این غایات الموضوع و المحمول مجمله.

۰/۱۵

۶- دلالت هر یک از «أعد الصلاة» بر «بطلان نماز» و حدیث «رفع عن امتی ما لا یعلمون» بر «رفع آثار شرعی در فرض عدم علم» به

ترتیب چگونه دلالتی است؟

- الف. اشاره - تنبیه
- ب. ایما - اقتضاء
- ج. مطابقی - ایما
- د. اشاره - مطابقی

۱/۵

۷- حکم «واقعی» و «ظاهری» را تعریف کنید. دلیلی که بر هر یک از آن دو دلالت می کند چه نام دارد؟

۷- دلیل محال بودن وضع خاص و موضوع له عام را شرح دهید.

۲

۸- دلیل جایز نبودن استعمال لفظ در بیشتر از یک معنا را بیان کنید.

۲

۹- اگر موضوع له اسامی عبادات، اعم از صحیح و فاسد باشد؛ آنگاه شبهه تصویر جامع موضوع له بین مراتب عبادات را شرح داده و آن را نقد کنید.

۲

۱۰- آیا مصنف، مشتق را در خصوص «ما تلبس بالمبدأ» حقیقت می‌داند یا اعم از تلبس و ما انقضی عنه المبدأ؟ یک دلیل ایشان را ذکر کنید.

۱/۵

۱۱- مفهوم مخالف را در قالب مثالی تعریف کنید.

۱/۵

۱۲- برای اثبات مفهوم وصف، استدلال شده به اینکه «ان الأصل فی القيود أن تكون إحترازية». جواب مصنف به این استدلال را بنویسید.

۱

۱۳- دلالت اقتضاء و دلالت تنبیه را تعریف کنید.

۱

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیمسال اول ۹۴-۹۳

رشته‌های تفسیر، تاریخ، اخلاق و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۳

مهر مدرسه

کدامین: ۳۹۳۱/۲۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۰/۱۸

موضوع: اصول ۱

کتاب: اصول فقه مظفر

موضوع: جلد اول و دوم: از ابتدای کتاب تا ابتدای عام و خاص (ص ۱۸۸-۲۷) به استثنای اوامر (ص ۱۴۶-۱۰۵) و نواهی (ص ۱۵۲-۱۴۷)

ردیف:		نمره:	
ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴	ساعت آزمون: ۷۰ دقیقه	نمره:
ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۶	ساعت آزمون: ۸۰ دقیقه	نمره:
شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف	
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف	

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه: شهرستان: استان:

۱- استدلال بر وجوب «وفای به عقد» به وسیله آیه شریفه «وفوا بالعقود» (مانده: ۱) چه نوع دلیلی است؟ ص ۵۰

- الف. اجتهادی
- ب. فقهاتی
- ج. اصولی
- د. واقعی

۲- «وضع» در کدام گزینه «نوعی» است؟ ص ۶۷ و ۶۸

- الف. وضع «الذی» برای صله.
- ب. وضع «ان» برای بیان شرطیت.
- ج. وضع «انسان» برای حیوان ناطق.
- د. وضع هیأت «فاعل» برای اسم فاعل.

۳- بنابر نظر مرحوم مظفر (ره) ثمره نزاع بین صحیحی و اعمی چیست؟ ص ۸۵

- الف. صحة رجوع الصحیحی الی اصالة الاطلاق
- ب. صحة رجوع الاعمی الی اصالة الاطلاق
- ج. صحة رجوع الصحیحی الی اصالة العموم
- د. صحة رجوع الاعمی الی اصالة العموم

۴- مشتق به لحاظ حال تلبس حقیقت است یا مجاز؟ ص ۱۰۲

- الف. مجاز مطلقا
- ب. حقیقه مطلقا
- ج. حقیقه بالنظر الی ما مضی فقط
- د. حقیقه بالنظر الی الحال فقط

۵- مقتضای اصل عملی هنگام شک در تداخل اسباب و تداخل مسببات چیست؟ ج ۱ ص ۱۶۸

- الف. عدم تداخل - عدم تداخل
- ب. عدم تداخل - تداخل
- ج. تداخل - عدم تداخل
- د. تداخل - تداخل

۶- مفهوم غایت در عبارت «صم حتی تغیب الشمس» کدام است؟ ص ۱۷۴

- الف. افطر بعد ان تغیب الشمس
- ب. يجب الصوم قبل ان تغیب الشمس
- ج. لا يجب الافطار بعد ان تغیب الشمس
- د. لا يجب الصوم بعد ان تغیب الشمس

۷- فرق بین وضع حروف و اسماء را با ذکر مثال تبیین نمایند. ص ۵۸ - ۲ نمره

جواب: معانی اسمی فی نفسه مستقل هستند و ذاتاً قابل تصورند اگر چه در وجود خارجی محتاج به غیر باشند ولی معانی حرفی غیر مستقلند و غیر قابل تصور الا در ضمن مفهوم دیگر. (۱ نمره) مانند مفهوم ابتداء که معنای واحدی است ولی دو لفظ برای آن وضع شده است. یکی لفظ «ابتداء» که معنای اسمی است و مستقل استعمال می‌شود و مثلاً گفته می‌شود «ابتداء» که خارج جمله هم معنای مستقل دارد و یکی هم لفظ «من» در جایی که معنای غیر مستقل مراد است مانند «سرت من النجف» (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است).

۸- کدام یک از اقسام چهارگانه‌ی وضع، محال است؟ چرا؟

۱/۵

۹- کاربرد اصول لفظیه مانند «أصالة العموم» و «أصالة الاطلاق» چه تفاوتی با کاربرد علانم حقیقت و مجاز دارد؟

۱

۱۰- دو شرط «تحقق مشتق اصولی» را بنویسید.

۱

۱۱- با توجه به عبارت «إن زوال الوصف فی اسم الزمان ملازمٌ لزوال الذات لأن الزمان متصرم الوجود ... فلا تبقى ذات مستمرة» دلیل قائلین به عدم جریان بحث مشتق در «اسم زمان» را همراه با پاسخ مصنف رحمته الله به آن بنویسید.

۱/۵

۱۲- دلالت جمله شرطیه بر مفهوم متوقف بر چه اموری است؟ جمله شرطیه بر هر کدام چگونه دلالت دارد؟

۱/۵

۱۳- تعارض بین مفهوم و منطوق دو جمله‌ی «إذا خفی الأذان فقصر» و «إذا خفیت الجدران فقصر» را بنویسید و نظر مصنف در رفع تعارض را با دلیل بیان کنید.

۱/۵

۱۴- مقتضای «قاعده» و مقتضای «اصل عملی» در مسأله تداخل مسببات را با ذکر دلیل تبیین نمایید.

۱/۵

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۵- جریان نزاع صحیح و اعم در معاملات را با ذکر دلیل بیان کنید.

۲

امتحانات متمرکز سطح ۳

نیم سال اول ۹۰-۹۱
رشته تفسیر و تاریخ اسلام

مهر مدرسه

شماره یا نام مصحح اول	نمره عدد	نمره در حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره عدد	نمره در حرف

کد آزمون:	۱۱۲
تاریخ:	۹۰/۱۰/۲۷
موضوع:	اصول ۱
کتاب:	اصول فقه مظفر
مدرسه:	جلد اول و دوم: از اول کتاب تا اول عام و خاص (ص ۱۶۸-۴۹) به استثناء مباحث اوامر و نواهی (ص ۱۵۲-۱۰۵)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... نام مدرسه: ..... نام استاد: .....

۰/۵

۱- کدام گزینه موضوع علم اصول بنا بر نظر مصنف می‌باشد؟ ص ۵۱ (امتحانات قبل از سال ۸۹)

الف. خصوص الادلة الاربعة.

ب. الادلة الاربعة باضافة الاستصحاب.

ج. الادلة الاربعة باضافة الاستصحاب و الاستحسان.

د. لا حاجة الى الالتزام بأن العلم لا يبدل له من موضوع.

۰/۵

۲- چه نسبتی بین مشتق نحوی و اصولی وجود دارد؟ ص ۹۷

الف. تباین

ب. عموم و خصوص من وجه

ج. تساوی

د. عموم و خصوص مطلق

۰/۵

۳- نظر مصنف (ره) در مورد «وضع حروف» چیست؟ ص ۵۸ و ۵۹ (امتحانات نیمسال دوم ۹۰-۸۹)

الف. إن الحروف لم توضع لمعان أصلاً.

ب. إن الحروف كالإعراب، تفيد كیفیة خاصّة.

ج. إن الحروف وُضِعَتْ لِمَا وُضِعَتْ لَهُ الْأَسْمَاءُ

د. إن الحروف وُضِعَتْ لمعانٍ غير مستقلةٍ فی أنفسها.

۰/۵

۴- کدام اصل مرجع جمیع اصول لفظیه می‌باشد؟ ص ۷۶ (امتحانات نیمسال دوم ۹۰-۸۹)

الف. أصالة الحقيقة

ب. أصالة الظهور

ج. أصالة الإطلاق

د. أصالة عدم التقدير

۰/۵

۵- مقصود از «وصف» در علم اصول چیست؟ ص ۱۶۹

الف. كل ما يصلح ان يكون قیداً لموضوع التكليف.

ب. ما يعم النعت فقط.

ج. ما كان الوصف نفسه موضوعاً للحكم.

د. ما يعم النعت و الحال فقط.

۰/۵

۶- مقتضای اصل عملی در تداخل اسباب و مسببات به ترتیب چیست؟ ص ۱۶۸ (امتحانات نیمسال دوم ۹۰-۸۹)

الف. تداخل - عدم تداخل

ب. تداخل - تداخل

ج. اشتغال - برائة

د. اشتغال - تخيير

۱/۵

۷- مراد از حقیقت شرعیه چیست؟ و فائده نزاع در ثبوت حقیقت شرعیه کدام است؟ ص ۸۲ (امتحانات قبل از سال ۸۹)

جواب: حقیقت شرعیه: انتقال معانی الفاظ عبادات و معاملات در زمان رسول اکرم (ص) به معانی جدید (شرعی) به نحو تعیینی یا تعینی را حقیقت شرعیه گویند.

فایده: الفاظی که در کلام شارع بدون قرینه آمده‌اند چه در قرآن و چه در کلام پیامبر، بنا بر حقیقت شرعیه بر معنای جدید حمل می‌شود و بنا بر حقیقت متشرعه به معنای لغوی حمل می‌شود.

۸- عبارت «تقسیم الدلالة الى تصدیقية و تصویریة، تقسیم الشيء الى نفسه و الى غيره» را توضیح دهید و دلیل آن را بیان نمایید.

۱/۵

ص ۶۵ (امتحانات قبل از سال ۸۹)

جواب: دلالت به تصدیقی و تصویری تقسیم نمی‌شود چون دلالت منحصر به تصدیقی است و آنچه را که دلالت تصویری نامیده‌اند اصلاً دلالت نیست بلکه تداعی معانی است و در واقع تقسیم دلالت به تصویری و تصدیقی تقسیم شیء به خودش و غیر خودش است مثل: «انسان یا عالم است یا انسان» که این محال است.

۸- اصالت عموم و اطلاق را تعریف کرده، مثال بزنید. ص ۷۵ و ۷۴ - ۲ نمره

جواب: اصالت عموم عبارت است از اینکه در مواردی که در اراده‌ی عموم یا خصوص از لفظ عام شک داریم، آن را بر عموم حمل نماییم. مانند: «اکرم کل عالم» که ظاهر کل عالم همه علماء حتی نحویین را نیز شامل می‌شود. (۱ نمره)

اصالت اطلاق عبارت است از حمل لفظ مطلق بر اطلاق در صورت شک در اراده‌ی اطلاق یا تقيید. مانند: «احل الله البيع» که لفظ بیع اطلاق دارد و بیع به غیر لفظ عربی را نیز شامل می‌شود. (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است.)

۹- جریان نزاع صحیح و اعم در «معاملات» را با ذکر دلیل بیان کنید. ج ۱ و ۲ ص ۸۹ س ۱ - ۲ نمره

جواب: در مورد وضع الفاظ معاملات دو نحو قابل تصور است: ۱. موضوع له این الفاظ مثل نکاح و بیع برای اسباب ملکیت و زوجیت وضع شده باشد. [یعنی انشاء که از ایجاب و قبول باشد.] (۰/۵ نمره) ۲. موضوع له این الفاظ عبارت باشد از مسببات یعنی اثری که از راه اسباب شامل می‌شود. مثل ملکیت و زوجیت (۰/۵ نمره) این نزاع بنا بر احتمال اول جاری است ولی بنا بر احتمال دوم جاری نیست زیرا مسببات امور بسیطاند و امور بسیط خاصیتشان این است که یا هستند و یا نیستند چنین نیست که بگوئیم ملکیت و یا زوجیت موجود گاهی فاسد است و گاهی صحیح. (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است.)

۱۰- دلالت جمله شرطیه بر مفهوم متوقف بر چه اموری است؟ دلالت جمله شرطیه بر هر یک از این امور، به چه نحو است؟ ج ۱ و ۲ ص

۱۶۰ تا ۱۶۲ - ۲ نمره

جواب: ۱. جمله شرطیه بر ارتباط و ملازمه بین مقدم و تالی دلالت کند. ۲. تالی معلق بر مقدم و مترتب بر آن بوده و مقدم سبب آن باشد. ۳. مقدمه علت منحصره جزاء باشد. (هرمورد ۰/۵ نمره) در اولی و دومی دلالت جمله شرطیه وضعی است. (۰/۲۵ نمره) و در سومی با اطلاق و مقدمات حکمت است. (۰/۲۵ نمره)

۱۱- منشأ اختلاف اقوال در مفهوم داشتن و نداشتن وصف را به تفصیل بیان کنید. ج ۱ و ۲ ص ۱۷۱ - ۲ نمره

جواب: منشأ اختلاف این است که تقيیدی که از وصف استفاده می‌شود، آیا تقيید نفس حکم است و حکم به آن وابسته است یا اینکه تقيید برای نفس موضوع حکم یا متعلق آن است تا موضوع و متعلق، مجموع وصف و موصوف باشد؟ (۰/۵ نمره)

اگر اولی باشد تقيید به وصف، ظاهر در انتفاء حکم در صورت انتفاء وصف است زیرا از باب اطلاق است و مقتضای اطلاق انحصار است. (۰/۷۵ نمره) ولی اگر دومی باشد تقيید، ظاهر در انتفای حکم در صورت انتفای وصف نیست زیرا از باب مفهوم لقب می‌شود و تعبیر به وصف و موصوف فقط برای تحدید حکم است نه اینکه موضوع، ذات موصوف باشد و وصف قید آن باشد. (۰/۷۵ نمره)

۱۲- آیا عدد مفهوم دارد؟ به همراه مثال تبیین کنید. ج ۱ و ۲ ص ۱۸۱ - ۱ نمره

جواب: شکی نیست که تحدید موضوع به یک عدد خاص دلالت بر انتفای حکم از ماسوای آن ندارد مثلاً «صم ثلاثة ایام من کل شهر» دلالت ندارد که غیر از سه روز نمی‌شود روزه گرفت و تعارضی با ادله استحباب ایام دیگر ندارد. [بله اگر حکم وجوبی باشد و تحدید به عدد زیاده، از باب بیان حد اعلی باشد این جا دلالت بر عدم وجوب زیاده می‌کند مانند ادله روزه سی روزه ماه رمضان. ولی این دلالت از باب خصوصیت مورد است نه از جهت تحدید به عدد.]

* سؤال زیر مختص طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۳- چرا دلالت تصویری مجازاً، دلالت نامیده می‌شود؟ توضیح دهید. ص ۶۵ - ۲ نمره

جواب: زیرا دلالت تابع اراده است. (۰/۵ نمره) توضیح: دلالت در حقیقت کشف کردن دال از وجود مدلول است. در نتیجه از علم به دال، علم به مدلول حاصل می‌شود ولی در دلالت تصویری یعنی انتقال ذهن از تصور لفظ به تصور معنا، صرف تداعی معانی است و لفظ دلالتی بر معنا ندارد. زیرا از علم به لفظ علم به وجود معنا حاصل نمی‌شود. در نتیجه دلالت منحصر است در تصدیقیه که اراده متکلم شرط است و الا دلالت تصویری از باب مشابهت و مجاز دلالت نامیده شده است. (۱/۵ نمره)